

TÜRKİYE MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde özelleştirme kapsamında bulunan şeker fabrikalarının karlılık ve istihdam oranları, bu fabrikalarda çalışan taşeron işçiler ile fabrikalarla eşgüdümlü gelişen şeker tarımı alanında ortaya çıkabilecek istihdam sorunları, nişasta bazlı şekerlerin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri ve ülkemizde gıda sektöründe nişasta bazlı şekerin kullanım alanları ve oranları, ile ülkemizde nişasta bazlı şeker kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan hastalıkların araştırılması ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacı ile Anayasa'mızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Dr. Serdar Tanrulu
İST M

Kadim DURMAZ
Tokat Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde 7 şirkete ait 33 şeker fabrikası bulunmaktadır. Bu şirketlerden bir tanesi kamuya ait olup TÜRKŞEKER bünyesinde üretim yapan 25 şeker fabrikası yanında Ankara, Eskişehir, Afyon, Turhal, Erzincan olmak üzere 5 makine fabrikası, Elektromekanik Aygıtlar Fabrikası (EMAF), 4 Alkol Fabrikası, 1 tohum işleme ve 1 şeker enstitüsü de bulunmaktadır.

Ülkemiz, pancar şekerini üreten ülkeler içerisinde Rusya, Fransa, Almanya ve ABD'den sonra gelen üretim potansiyelini 200 ila 250 bin Türk çiftçisi, kadrolu/geçici/taşeron 20 bin şeker çalışanı ve yan sektörlerle birlikte yaklaşık 10 milyon insanımız eliyle değerlendirmektedir.

Bir dekar mısır tarımı tarımda 10 saat/dekar, sanayide ise 2 saat/dekar olmak üzere toplam 12 saat/dekar istihdam sağlamakta iken bir dekar şeker pancarı tarımı ise tarımda 80 saat, sanayide 13 saat olmak üzere toplam 93 saat/dekar istihdam sağlamaktadır. Pancar tarımı alternatif ürünlerden buğdaya kıyasla 13 kat, mısıra kıyasla 8 kat ve ayçiçeğine kıyasla 5 kat fazla istihdam sağlamaktadır. Tarladan şeker üretimine kadar uzanan entegre üretim süreci ülkemize 2.5-3 milyar dolarlık katma değer sağlamaktadır.

Dünya ülkelerinin politik olan bu ürünü her yönüyle değerlendirme eksenli stratejisi sürerken Türkiye'nin, neredeyse her yıl yaklaşık yüzde 50 oranında arttırılan ve yeni şeker tasarısında yüzde 15 olan Nişasta Bazlı Şeker kotasının dünya uygulamalarının oldukça yüksek olmasını anlaşılmaz ve gelecek nesillerimizi riske atan bir karar olarak görmekteyiz.

Ülkemizde NBŞ kotaları, AB kota uygulamalarının oldukça üzerindedir. Hatta Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, İngiltere, Hollanda ve Fransa gibi birçok AB ülkesinde NBŞ üretimi yapılmamakta, diğer AB ülkelerinde ise çok sınırlı miktarda kota verilmektedir.

Şeker fabrikaları, gelişmekte olan bölgelerimizde ve Doğu Anadolu da bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması, kırsal kesimde ise istihdama katkısı bakımından da önemi büyüktür. Fabrikalarda yaklaşık 20 bin işçi çalışmakta, bu da tüm sanayi kesiminde çalışanların %1.2'sine tekabül etmektedir. Ülke ekonomisindeki toplam payı ise yaklaşık 1.2 milyar dolardır.

Şeker fabrikalarını özelleştirmek, mısır şurubuna mahkûm olmak demektir! Nişasta bazlı, içeriğinde GDO bulunan yapay tatlandırıcılar insan sağlığını tehdit etmesine rağmen ülkemiz %50'ye yükseltilebilecek oranda bir kotaya sahiptir. Bunu arttırma yetkisi ise sadece hükümette! Bu oran Almanya'da yüzde 1,9, Polonya'da yüzde 3, Fransa, İngiltere ve Hollanda'da yüzde 0'dır. Ülkemizdeki bu kontrolsüz oran sayısız hastalığa davetiye çıkarmaktadır.

Şeker fabrikalarının özelleştirme kapsamına alınması yıllardır bir dizi sorunu da beraberinde getirmiştir. İşsizlik, göç, tarımsal alanların yok olması ilk sonuçlar olarak değerlendirilebilir.

2000 yılında Türkiye'de 408 bin 367 hektar alanda şeker pancarı üretimi yapılırken yıldan yıla düşüşle 2015'te üretim alanı 272 bin 990 hektara geriledi.

Yine 2000 yılında 17 milyon 605 ton pancar üretimi yapılırken uygulanan yanlış tarım politikaları nedeniyle 2015'te bu miktar 15 milyon 419 tona düştü.

1998'de Türkiye'de şekerpancarı eken çiftçi sayısı 450 bin iken bu sayı 2015'te 103 binlere kadar geriledi.

Yukarıda sayılan sorunların çözümünün sağlanabilmesi için yerinde inceleme ve araştırma yapılması gerektiği inancı ile Meclis araştırması önerisinde bulunuyoruz.

CEYHAN İRGİZ
Bursa Mv.

Dr. Mehmet SÖKER
Beylikova Mv.

Zihni İsmail İsmail
Adana

Şerhan İsmail
Hacıhalil

Nurettin Demir Muğla Milletvekili

Çetin ARIK
Kayseri Mv.

Ahmet Akın
Balıkesir Mv.

Mehmet Nettek
Menida Mv

Kemal ZEBEK
Samsun Mv

Nihat Yılmaz
Ankara Mv.

Devrim KÖK
Antalya Mv.

Ömer B. M. M.
SARICAL
Mv.

Okan GATTANOW
Eskişehir Mv.

MURAT BAKAN
İzmir Mv.
M. Bakan.

